

Hodnoticí aktivita

Školákem dnes 2

Anotace

V rámci hodnoticí aktivity vytvářejí žáci ve skupině plakát o tom, jací jsou (školáci / dnešní děti), co mají společného s ostatními chlapci/děvčaty ze třídy. Během procesu je hodnocena kompetence sociální a personální, zejména schopnost účinně spolupracovat.

Aktivita může být uskutečněna společně s hodnoticí aktivitou Školákem dnes 1, která jí předchází, a hodnoticí aktivitou Beseda, která na ni navazuje a společně vytváří prostor pro porovnání současných a dřívějších školáků.

Věk – cílová skupina

3. – 5. ročník

Časová dotace (rozsah výuky)

90 minut

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Základní schopnosti spolupráce ve skupině (pokud nejsou, doporučujeme podrobnější vedení učitelem – vysvětlení, rozdělení rolí...).

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Běžná třída, pomůcky: balicí papír / papír na plakát pro každou skupinu, žáci podle svých potřeb – fixy, pastelky apod.

Vzdělávací obor

Člověk a jeho svět

Očekávaný výstup

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.

Hodnocená klíčová kompetence

Hodnoticí aktivita je zaměřena na hodnocení aspektu **kompetence sociální a personální: účinná spolupráce**.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Aktivita se u žáků soustředí na přijetí a plnění role ve skupině, účinnou spolupráci při plnění společného cíle, zapojení jednotlivých žáků do diskuse v rámci skupiny. Konkrétní sledované dovednosti, které dokazují míru zvládnutí kompetence, jsou z pohledu žáka stanoveny tyto:

- Přijmu domluvenou roli ve skupině.
- Svědomitě plním a dokončuji své úkoly.
- Přispívám vlastními názory do skupinové diskuse.
- Vyslechnu názory ostatních.
- Snažím se domluvit na společném řešení.

Součástí hodnocí aktivity

- Školákem dnes 2 – úvodní pracovní list
- Školákem dnes 2 – žákovský hodnocí arch
- Školákem dnes 2 – hodnocí arch pro skupinu
- Školákem dnes 2 – tabulka pro hodnocení prezentace plakátu
- Školákem dnes 2 – záznamový arch pro učitele
- Školákem dnes 2 – tabulka dosažené úrovně aspektů

Struktura a organizace realizace hodnocí aktivity

Úvodní informace a zadání

Předchozí hodinu rozdat úvodní pracovní list, aby si jej žáci zpracovali doma.

Žáci se prochází po třídě se svým vyplněným pracovním listem a hledají někoho stejného pohlaví, s kým mají něco společného. Ideálně se najdou do čtveřic/pětic. Pokud ne, s pomocí učitele se dorozdělí tak, aby vytvořili homogenní skupiny dívek a chlapců po 4–5 žácích.

Dostanou **zadání skupinové práce**:

Ve skupinách (dívky x chlapci) zpracujte plakát o tom, jaké jsou dívky/chlapci z vaší třídy. Použijte k tomu pracovní listy, které jste doma vyplnili. Zkuste ve skupině najít zájmy, činnosti, které máte společné / na kterých se můžete shodnout (pokud nemáte v dotazníku zapsané, pokuste se společně vymyslet).

Kritéria hodnocení plakátu (dopředu projít s dětmi):

- Plakát obsahuje odpovědi na otázky (i se zapsanými otázkami):
 - Co nás baví ve škole?
 - Jaké je naše oblíbené jídlo?
 - S čím / na co si rádi hrajeme?
 - S čím doma pomáháme?
 - Co dalšího o sobě chceme říci? (zde mohou žáci doplnit, co uznají za vhodné/důležité)
- Je pěkně zpracovaný (úprava, přehlednost, zajímavost, obrázky...)
- Žáci si rozdělí role tak, aby se na tvorbě plakátu podíleli všichni členové skupiny.
- Ve skupině vyslechnou a zpracují informace od všech členů skupiny.

Konkrétní **sledované dovednosti** – spolupráce ve skupině:

- Přijmu domluvenou roli ve skupině.
- Svědomitě plním a dokončuji své úkoly.
- Přispívám vlastními názory do skupinové diskuse.
- Vyslechnu názory ostatních.
- Snažím se domluvit na společném řešení.

Navržené role ve skupině (žáci si mohou určit své vlastní) – pro inspiraci

- Vedoucí – řídí tvorbu, proces, práci skupiny, kontroluje splnění kritérií...
- Textař – zapisuje, rozhoduje, co se zapíše, kontroluje gramatické chyby...
- Grafik – má na starost vizuální podobu plakátu – co, kam se napíše, doplní obrázky...
- Mluvčí – bude prezentovat dílo, komunikuje s učitelem, ostatními skupinami v případě potřeby
- Zásobovač – shání, podává potřebné pomůcky
- Koordinátor – stará se o to, aby skupina vyslechla a zohlednila názory všech členů, aby někdo nebyl přehlížen...

Skupinová tvorba plakátů (cca 30 minut)**Skupinová reflexe**

Každý ze skupiny vyplní hodnoticí arch sám za sebe. Následně ve skupině sdílí své postřehy a společně vyplní hodnoticí arch za skupinu.

Učitel si vybere jednu skupinu, kterou pozoruje a jejíž členy hodnotí. Svě postřehy zapisuje do hodnoticího archu: u každého žáka a každého znaku si označí, zda ano, či ne a zapíše komentář.

Prezentace plakátů, zhodnocení splnění kritérií, sdílení sebereflexí

Pokud by byla tvorba plakátu již zdlouhavá, lze tuto část provést později – hodnocení jednotlivců lze provést i bez ní.

Mluvčí nebo vybraný člen prezentuje práci skupiny. Ostatní žáci spolu s učitelem sledují splnění kritérií. Skupina také představí vyplněný hodnoticí dotazník a zhodnotí spolupráci skupiny.

Nabízí se případná možnost hodnocení spolužáky. Po prezentaci plakátu skupinou mohou ostatní ke dvěma ze tří kritérií (spolupráci skupiny hodnotí skupina sama, případně učitel) přidělit smajlíka / s pomocí učitele se shodnout na jednom ze smajlíků, kterého by skupině přidělili. Do tabulky všech skupin mohou být výsledky zaznamenány a při příští skupinové práci zaměřené na skupinovou spolupráci porovnány (tento způsob hodnocení skupinové práce se nám osvědčil jako celkem rychlý, srozumitelný a přehledný).

Příklad vyplnění:

	Plakát obsahuje odpovědi na otázky.	Zpracování plakátu.	Spolupráce skupiny.	Komentář
Skupina 1	:-)	:-(:-/	Zpracování odbyté, nepřehledné.
Skupina 2	:/	:-/	:-(Petr se naštvál a odmítl dál spolupracovat.
Skupina 3	:-)	:-)	:-)	Všichni se snažili vyjít si vstříc, efektivně si rozdělili úkoly.

Nyní si žáci pod vedením učitele označí v tabulce míru zvládnutí aspektů klíčové kompetence

sociální a personální, na které se během aktivity zaměřovali. Vyberou jednu ze tří úrovní – začínající, poučený, aktivně užívající.

Rozsah hodnocení

Učitel si vybere jednu skupinu, kterou pozoruje a jejíž členy hodnotí. Své postřehy zapisuje do hodnoticího archu: u každého žáka a každého aspektu si označí, zda ano, či ne a zapíše komentář.

V hodnotící aktivitě sledujeme kompetence žáků během skupinové práce. Hodnocení bude vycházet z několika zdrojů, které učitel s žáky společně projde (v tomto případě se nejedná o jednoznačně bodovanou tabulku, ale o zvážení toho, které jednotlivé dovednosti žák ovládá a nakolik).

- Každý žák po skončení skupinové práce vyplní sebehodnotící dotazník, ve kterém reflektuje ze svého pohledu spolupráci skupiny a své působení v ní.
- Následně celá skupina vyplní dotazník pro skupinu, s přihlédnutím k hodnocení jednotlivých členů (žák dostane zpětnou vazbu od spolužáků, se kterými spolupracoval).
- Prezentace splněného úkolu podle zadaných kritérií umožní učiteli a ostatním žákům potvrdit, zda se skupině a jednotlivým žákům podařilo dosáhnout stanovených cílů (pro individuální hodnocení není nezbytné).
- Pro podrobné hodnocení jednotlivých žáků může učitel pozorovat jednu skupinu a zaznamenávat si postřehy k hodnocení jejích členů.

Aktivita umožňuje hodnotit u žáků zvládnutí několika konkrétních dovedností (aspektů) kompetence sociální a personální. Žáci jsou s nimi seznámeni dopředu. Za velmi přínosné považujeme vyplnění sebehodnoticího dotazníku a následné vyplnění hodnoticího dotazníku celou skupinou. Zde by se mělo ukázat, jak skupina spolupracovala, jestli se zapojili všichni členové a co se při spolupráci osvědčilo. Předem daná jasná kritéria plakátu i konkrétně formulované dovednosti umožní žákům snadno zhodnotit, jak se jim dařilo naplnit cíle aktivity.

V závěrečné tabulce pak pod vedením učitele zjistí, na jaké úrovni zvládnutí této části klíčové kompetence sociální a personální se právě nachází a kam se dál budou rozvíjet.

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Kritéria hodnocení skupinové práce a hodnoticí dotazníky lze použít pro skupinovou práci na jiných tématech (pokud bude výstupem tvorba plakátu).